

IOANNIS E. THEODOROPOULOS

SCHRIFTENVERZEICHNIS

MONOGRAPHIEN

In deutscher Sprache

- 1988 *Geschichte und Heterochronismus. Geschichtsunterricht und Verge-
schichtlichung in pädagogisch-anthropologischer Sicht*, Wurmlingen
(Diss.)
- 1999 *Ikiosis. Eine pädagogisch-anthropologische Studie der griechischen
Kultur*, Frankfurt a.M.
- 2003 *Die Klöster Griechenlands und ihre Bedeutung für das Bildungswes-
sen*, Esslingen a.N. (Thesis)

In griechischer Sprache

- 1990 *Η Ι. Μ. Βαρνάκοβας: Εθνική, πολιτιστική και κοινωνική παρουσία
στην Ιστορία*, Ευπάλιο
- 1992 *Φιλοσοφική Παιδαγωγική. Ανθρωπολογική προοπτική*, 2^η έκδ., Αθήνα
(1^η έκδ. Stuttgart 1990)
- 1992 *Φιλοσοφική Παιδαγωγική. Οικολογική προοπτική*, 2^η έκδ., Αθήνα (1^η
έκδ. Stuttgart 1990)
- 1993 *Οικολογία της εκπαιδευτικής πραγματικότητας*, 2^η έκδ., Αθήνα (1^η έκδ.
Stuttgart 1991)
- 1993 *Χρόνος και εκπαίδευση*, Αθήνα
- 1997 *Με άλλα μάτια. Σχέδιασμα Φιλοσοφικής Παιδαγωγικής*, 2^η έκδ., Αθήνα
(1^η έκδ. Ρέθυμνο 1995)
- 1998 *Μεταξύ Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής. Σε αναζήτηση της χαμένης
σωματικότητας και χρονικότητας του παιδιού*, Αθήνα
- 2002 *Αποσωμάτωση. Παιδαγωγική Σπουδή της Σωματικότητας*, Αθήνα
- 2009 *Παναγία η Στρωμίτισσα. Η εμπειρία ενός θαύματος*, Άμφισσα (με Στ.
Τριανταφύλλου)
- 2012 *Το θαύμα της Στρώμης*, Θεσσαλονίκη (με Στ. Τριανταφύλλου)
- 2013 *Στρωμίτισσα η Θαυματουργός*, Θεσσαλονίκη (με Στ. Τριανταφύλλου)

AUFsätze UND BEITRäge

In deutscher Sprache

- 1989 Temporale Strukturen der Erziehung in anthropologischer Sicht, *Vlaams Pedagogisch Tijdschrift* 1/1989, 1-10 (Bruxelles)
- 1997 Leiblichkeit, Bewegungsbeziehungen und Lebenssituationen des griechischen Kindes, *Kontakte* 2/1997, 40-52 (Innsbruck)
- 1997 Der Primarschulbereich in Griechenland, *Kontakte* 3/1997, 60-71 (Innsbruck)
- 1997 Die ökologische Betrachtungsweise der Pädagogik, *Unser Weg* 52/1997, 166-170 (Graz)
- 1998 Die physische Erziehung in der griechischen Grundschule unter anthropologischer Perspektive, in: W. MITTER (Hrsg.), *Beiträge aus der griechischen Erziehungswissenschaft*, Athen, 33-48
- 1998 Hermeneutiker der Hermeneutiker („Ερμηνέων ερμηνείς“). Versuch einer pädagogischen Hermeneutik im Bezug auf den platonischen Dialog „Ion“, *Pädagogische Rundschau* 5/1998, 539-548
- 1999 Hestia: Eine Studie über hermeneutische Pädagogik, *Unser Weg* 2/1999, 51-57
- 1999 Amphidromia. Ein nicht-diskursiver Verstehensakt, *Unser Weg* 3/1999, 85-89
- 2000 Zwischen Pädagogik und Mönchtum, *Unser Weg* 2/2000, 69-72
- 2000 Studie über das Pfeifen, *Pädagogische Rundschau* 5/2000, 593-604
- 2001 Metanoia: Von der Hermeneutik zur pädagogischen Ethik, *Unser Weg* 5/2001, 174-176
- 2001 Hermeneutische Notizen zur Metanoia (Buße), *Pädagogische Rundschau* 6/2001, 697-706
- 2002 Die existentielle Betrachtungsweise der Pädagogik, *Pädagogische Rundschau* 6/2002, 573-586
- 2003 Die Pädagogik der „egardios Nous“: Askese und Übung. Zu Bollnows 100. Geburtstag, *Pädagogische Rundschau* 6/2003, 695-712
- 2003 Leiden: pädagogisch-anthropologische Dimension, in: V. BARTH, S. KRIVAS & I.E. THEODOROPOULOS, *Krankenschulen (Griechisch-deutsche Pilotstudie: Krankenhaus Esslingen, Universität Kreta und ASPETE Patra, 1997-1999)*, Patra, 37-163
- 2004 Die Zierereien und die Meisterschaft des Ich. Zur Hermeneutik des pädagogischen Bezugs, *Unser Weg* 2/2004, 60-66
- 2005 Homo polydynamos. Über einige pädagogische Motive in Helmuth Plessners philosophischer Anthropologie, *Paidagogikos Logos* 1/2005, 13-35

- 2005 Die Tsakismata. Eine philosophisch-pädagogische Studie des „Ich“, *Pädagogische Rundschau* 3/2005, 343-356
- 2006 Pädagogik als tragende Realität des Lebens, *Unser Weg* 4/2006, 156-159
- 2007 Immer noch eine anthropologische Betrachtungsweise der Pädagogik. Auf den Spuren von Helmuth Plessners Denkansatz, *Unser Weg* 1/2007, 3-10
- 2007 O.F. Bollnows unvollendete „Neue Geborgenheit“, *Paidagogikos Logos* 2/2007, 95-112
- 2007 Phronesis. Pädagogische Notizen zu Helmuth Plessners philosophischer Anthropologie, *Pädagogische Rundschau* 1/2007, 139-147
- 2008 Unleidenschaftliche Leidenschaftlichkeit. Ein anthropologisch-pädagogisches Theorem, *Pädagogische Rundschau* 5/2008, 517-528
- 2009 Rhythmus und ästhetische Kraft. Pädagogische Porträts meiner deutschen Lehrer, *Unser Weg* 4/2009, 149-156
- 2009 Otto Friedrich Bollnow: Von der Lebensphilosophie zur Hermeneutik des Lebens, *Unser Weg* 5/2009, 193-200
- 2010 Exzentrizitäten. Bildungsphilosophische Aktualitäten angesichts der unaktuellen Krise, *Pädagogische Rundschau* 1/2010, 3-18
- 2011 Das Transzendenzproblem der erzieherischen Wirklichkeit in der Gegenwartspädagogik, *Pädagogische Rundschau* 2/2011, 203-219
- 2011 Pädagogik als Hodologie. Transzendenz und Erfahrung angesichts der Krise in Griechenland, *Pädagogische Rundschau* 3/2011, 271-283

In griechischer Sprache

- 1987 Για τον ιστορικό χρόνο, *Εθνική Ανασυγκρότηση* 496, 11
- 1987 Η Ι. Μ. Βαρνάκοβας και ο Λόγος της, *Σελίδες από τη Φωκίδα* 44, 3-5
- 1987 Ο χρόνος στα εκκλησιαστικά κείμενα, *Ελληνοχριστιανική Αγωγή* 345, 152-156
- 1987 Χρόνος και γνώση, *περ. ΕΛΜΕ Φωκίδας* 2/1987, χ.σ.
- 1987 Χρόνος και Εκπαίδευση, *Εθνική Ανασυγκρότηση* 493, 12
- 1987 Φιλοσοφία και Παιδαγωγική, *Εθνική Ανασυγκρότηση* 501, χ.σ.
- 1988 Για το χρόνο στην Παιδαγωγική, *Εθνική Ανασυγκρότηση* 502, 9
- 1988 Μύθος και χρόνος, *Εθνική Ανασυγκρότηση* 502, 14
- 1988 Υπαρξιακή Φιλοσοφία και Παιδαγωγική, *εφ. Νέοι Καιροί* 13.03.1988, 1 (Αγρίνιο)
- 1988 Η παιδικότητα, *Πελοπόννησος* 13.5.1988, 1988, χ.σ.
- 1988 Για την πραγματική εμπειρία, *Πελοπόννησος* 18.5.1988, χ.σ.
- 1988 Η σχέση του ανθρώπου με το ζώο, *Πελοπόννησος* 9.7.1988, χ.σ.

- 1988 Για την χρονοοικολογική γνώση, *Πελοπόννησος* 3.8.1988, χ.σ.
- 1988 Για το χρόνο στην Ορθόδοξη Λειτουργία, *Ελληνοχριστιανική Αγωγή* 350, 5-10
- 1988 Μια φιλοσοφική προσέγγιση του παιχνιδιού, *Πελοπόννησος* 29.11.1988, χ.σ.
- 1989 Μεθοδικές αρχές της Ανθρωπολογικής Παιδαγωγικής, *Πελοπόννησος* 27.1.1989, χ.σ.
- 1989 Η ερμηνευτική στην Ανθρωπολογική Παιδαγωγική του O.F. Bollnow, *Εθνική Ανασυγκρότηση* 506, 13
- 1989 Σχεδιάσμα μιας εισαγωγής στη Φιλοσοφία της Αγωγής του W. Brezinka, *Εθνική Ανασυγκρότηση* 507, 14
- 1992 Χρόνος και μάθημα: μια ανθρωπολογική προσέγγιση, *Νέα Παιδεία* 63, 43-56
- 1993 Διασποράς παιδεία, στο: Γ. ΑΝΤΩΝΑΚΑΚΗΣ (Επιμ.), *«Κρυφό Σχολείο» του μετανάστη*, Αθήνα, 45-53
- 1994 Η ζωή «εν Βαρνάκοβα», *Τετράμηνα* 53, 3964-3967 (Αμφισσα)
- 1995 Homo absconditus: Σχεδιάσμα Φιλοσοφικής Παιδαγωγικής βασισμένο στο «παράδειγμα» Μεσολόγγι, *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση* 34, 44-50
- 1995 Η έννοια της απροσπάθειας στον Ιωάννη της Κλίμακος και η σημασία της για την φαινομενολογική Παιδαγωγική, *Παιδαγωγικός Λόγος* 1/1995, 36-49
- 1995 Ιστορία της Παιδαγωγικής ως Φιλοσοφική Παιδαγωγική. Επίκαιρη ασκητική με αφορμή τον πρώιμο Nietzsche, *Παιδαγωγικός Λόγος* 2/1995, 45-68
- 1995 Περασμένο μέλλον: Μια εικοσαετία (1974-1994) Διδακτικής της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Αποτιμήσεις και προοπτικές, *Σχολείο και Ζωή* 5/1995, 193-205
- 1995 Προβλήματα Διδακτικής της Ιστορίας, *Ελληνοχριστιανική Αγωγή* 425, 274-278· 426, 298-302
- 1995 Φιλοσοφική Παιδαγωγική: Προσημειώσεις μιας θεωρίας για το αντικείμενο και τις μεθόδους της, *Νέα Παιδεία* 73, 77-96
- 1996 Η διδασκαλία των Νέων Ελληνικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Από τη διαλεκτική του Schleiermacher στη διαλεκτική των αισθήσεων, *Παιδαγωγικός Λόγος* 1/1996, 20-32
- 1996 «Διάκριση»: Ένας πρωτόνοιος γενετικός κώδικας της γνώσης, *Παιδαγωγικός Λόγος* 2/1996, 95-110
- 1996 Η φιλοσοφία της αγωγής στο παράδειγμα «μοναχισμός», *Εκκλησιαστικό Βήμα* 48/331, 3 (Αμφισσα)
- 1997 Σύγχρονη φαινομενολογική θεώρηση της Παιδαγωγικής, *Παιδαγωγικός Λόγος* 1/1997, 94-107

- 1998 Απόπειρα ορισμού της Φιλοσοφίας της Παιδείας, *Παιδαγωγικός Λόγος* 3/1998, 92-104
- 1999 Απόπειρα ορισμού της Φιλοσοφίας της Παιδείας, *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση* 46, 22-35
- 1999 Homo sensibilis: Σε αναζήτηση της χαμένης σωματικότητας του παιδιού, *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση* 48, 213-230
- 2000 Παιδαγωγία και Παιδολογία. Σπουδή φιλοσοφίας της αγωγής βασισμένη στον Μάξιμο τον Ομολογητή, *Ελληνοχριστιανική Αγωγή* 468, 50-56
- 2001 «Φόρεσα πάλι τη φυλλωσιά του δάσους», εφ. *Ποτιδάνας* 4/2006, χ.σ.
- 2001 Η απολυτότητα της μετάνοιας. Προλεγόμενα σε μια παιδαγωγική Ηθική, *Παιδαγωγικός Λόγος* 2/2001, 7-27
- 2001 Η επίσκεψη σε Ι. Μονές, *Γράμματα Σπουδάματα* 4/2001, 33-36 (Ναύπακτος)
- 2002 Οι ασταθείς μορφές αγωγής, στο: *Φιλοσοφία* 4/1998, 170-177 (Μόσχα, στα ρωσικά)
- 2003 Ανακύνωση: έξι τόποι φιλοσοφικού στοχασμού για την εκπαίδευση, στο: *Επιστήμες Αγωγής*, Π.Τ.Π.Ε. Πανεπιστημίου Κρήτης, θ. τ. 2003, 97-106
- 2006 Μεταρυσμός, ασκήσεως φύσις, *Παιδαγωγικός Λόγος* 2/2006, 87-103
- 2008 Helmut Plessner: 63 κεφάλαια περί ανθρώπου, *Παιδαγωγικός Λόγος* 1/2008, 29-41
- 2008 Φιλοσοφική και πατερική συνάντηση: Αναφορά στον O.F. Bollnow, *Παιδαγωγικός Λόγος* 2/2008, 11-34
- 2008 Πρωτόνοια και Εμβρισμός: Υπαρξιακά-παιδαγωγικά επίκαιρα και πατερική εμπειρία, *Παιδαγωγικός Λόγος* 3/2008, 33-57
- 2009 Η Αμοργός της ΑΣΠΑΙΤΕ. Πλους, έκπλους, απόπλους, στο: *Λεύκωμα ακαδημαϊκού έτους 2008/2009*, ΑΣΠΑΙΤΕ/Πάτρα, 26-29
- 2009 Άσκηση και ύπαρξη, *Παιδαγωγικός Λόγος* 2/2009, 109-120
- 2009 Η Εμπειρία ως έλλογη υπερβατικότητα. Αναξιφόρμιγγες και ανίατοι ιάτορες φόβου, *Παιδαγωγικός Λόγος* 3/2009, 73-122
- 2009 Πρόλογος, στο: Ε. ΚΟΚΚΟΡΗ (Αρχ.), *Χίλιες μικρές αλήθειες*, Αθήνα 13-16
- 2010 Η ρόγα της κυπάρισσος. Υπομνηματισμοί απ-άντησης στη «φιλοσοφία» της συν-άντησης, *Παιδαγωγικός Λόγος* 3/2010, 11-42
- 2010 Ορθόδοξη άσκηση και ύπαρξη, *Ελληνοχριστιανική Αγωγή* 569, 74-78· 570, 103-108
- 2010 Πρόλογος, στο: Γ. ΓΚΑΝΙΑΤΣΟΥ, *Τα κιτρινισμένα αρχεία της Σεργούλας*, Ναύπακτος, 9-13
- 2011 Η σχέση των έμβιων όντων με το περιβάλλον κατά τη Φιλοσοφική Ανθρωπολογία του Η. Plessner, στο: *Επετηρίδα Ιούνιος 2011*, Πανε-

- πιστήμιο Θράκης, Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, 271-311 (με Ε. Μανωλά)
- 2011 Η αξιοποίηση των σχολικών βιβλίων στην εκπόνηση δημιουργικών εργασιών στο Ενιαίο Λύκειο, *Παιδαγωγικά Ρεύματα στο Αιγαίο*, Πανεπιστημίου Αιγαίου, Μάιος 2011, 31-37 (με Ε. Μανωλά) (<http://www.rhodes.aegean.gr/ptde/revmata/issue5/MANOLAS.pdf>)
- 2011 Κεκραγάριον ποιητικό-φιλοσοφικό της φύσης. Από τον Ο. Ελύτη στην ά-σκοπη παιδεία, στο: Σ. ΤΑΜΠΑΚΗΣ & Ε. ΜΑΝΩΛΑΣ, *Πολιτικές Προστασίας του Περιβάλλοντος. Θέματα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων*, ΙΙΙ, Ορεστιάδα, 61-89
- 2012 Ωκεία μετάστασις. Μια ανθρωπολογική-παιδαγωγική θεώρηση του κακού, *Παιδαγωγικός Λόγος* 1/2012, 11-71
- 2014 Αμήχανον και άκτιστον κάλλος στη ζωή της ησυχίας – Σπουδή στο Γέρ. Ιωσήφ τον Ησυχαστή, *Πεμπτουσία* (<http://www.pemptousia.gr>)
- 2014 Ανθρωπολογικά υπερκείμενα της πολιτικής και της παιδείας, στο: *Το έλλειμμα της πολιτικής είναι έλλειμμα της παιδείας. Πρακτικά διημερίδας 2013 Π.Τ.Δ.Ε. του Δ.Π.Θ.*, Αλεξανδρούπολη (υπό έκδοση)
- 2014 Χρονο-οικολογία. Η χρονική διάσταση της σχέσης μας με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, στο: Ε. ΜΑΝΩΛΑΣ (Επιμ.), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Θεωρία και Πράξη*, Ορεστιάδα (υπό έκδοση)
- 2014 Χρόνος και θάνατος. Μεταξύ γεγονότητας και αποσωμάτωσης, στο: Α.-Σ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ (Επιμ.), *Προσεγγίσεις στο γεγονός του θανάτου*, Αθήνα (υπό έκδοση)
- Έτσι, όπως ο Ελύτης ή ο Μαρωνίτης. Δοκιμές Φιλοσοφικής Παιδαγωγικής, *Παιδαγωγικός Λόγος* (υπό έκδοση)
  - Αναφορά στον Η. Plessner: Παιδεία και Μισανθρωπία, *Παιδαγωγικός Λόγος* (υπό έκδοση)
  - Άλογο ή περί αμφισημίας ιππικής, *Παιδαγωγικός Λόγος* (υπό έκδοση)
  - Αναφορά στον Άγιο Ισαάκ τον Σύρο: Παιδεία θανάτου, *Παιδαγωγικός Λόγος* (υπό έκδοση)
  - Διακοπή: Μια απόκρυφη ιστορία του *συμβαίνοντος*, *Παιδαγωγικός Λόγος* (υπό έκδοση)

ÜBERSETZUNGEN INS GRIECHISCHE

Bücher

- 1995 O.F. Bollnow, *Das Verhältnis zur Zeit*, Athen (*Η σχέση με το χρόνο*)
- 1995 O.F. Bollnow, *Vom Geist des Übens*, Athen (*Το πνεύμα της άσκησης*)

- 2004 H. Plessner, *Conditio humana. Der Mensch als Lebewesen. Mit anderen Augen*, Preveza (*Conditio humana. Ο άνθρωπος ως έμβιο ον. Με άλλα μάτια*)
 – F. Kümmel, *Über den Begriff der Zeit (H έννοια του χρόνου)* (im Druck)

Artikel

- 1995 G. Bräuer, Zugänge zum ästhetischen Elementarunterricht, *Paidagogikos Logos* 1/1995, 9-22· 2/1995, 13-23· 3/1995, 9-21 (Προσβάσεις στην αισθητική αγωγή στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Αφιέρωμα στους Otto Friedrich Bollnow, Klaus Giel και Werner Loch, μέρος Α'-Γ')
- 1996 O.F. Bollnow, Der pädagogische Bezug, *Paidagogikos Logos* 1/1996, 9-19 (H έννοια της παιδαγωγικής σχέσης στον H. Nohl)
- 1996 K. Giel, Studie über das Zeigen, *Paidagogikos Logos* 2/1996, 9-13· 3/1996, 9-15 (Σπουδή για το δεικνύειν, μέρος Α'-Β')
- 1997 K. Giel, Studie über das Zeigen, *Paidagogikos Logos* 1/1997, 12-21 (Σπουδή για το δεικνύειν, μέρος Γ')
- 1997 T. Morita, Die Jugend in anthropologischer Sicht, *Paidagogikos Logos* 2/1997, 9-15· 3/1997, 9-13 (H νεότητα από ανθρωπολογική άποψη, μέρος Α'-Β')
- 1998 H.M. Schweizer, „Wie es auch sei, das Leben, es ist gut.“ Hermeneutische Philosophie angesichts der Übel der Welt und ihrer Leiden, *Paidagogikos Logos* 1/1998, 9-14 (Ως συνήθως μπορεί να συμβαίνει, η ζωή, είναι καλή». Ερμηνευτική Φιλοσοφία έναντι του κακού του κόσμου και του πόνου του)

REZENSIONEN

- 1995 Αθηναγόρου Ζακοπούλου (Μητρ.): Ψυχανάλυση: Μύθος ή επιστήμη; (Αμφισσα 1990), *Παιδαγωγικός Λόγος* 1/95, 101-103
- 1997 Α. Κόφφα & Α. Στραταριδάκη: Ο Μέγας Αλέξανδρος και το εκπολιτιστικό του έργο (Αθήνα 1997), *Ελληνοχριστιανική αγωγή* 443, χ.σ.
- 1997 Ε. Κάππα: Η ομάδα των συνομηλίκων και το πρόβλημα της συναισθηματικής απεξάρτησης των παιδιών κατά την εφηβική ηλικία (*Παιδαγωγικός Λόγος* 2/1996, 14-37), *Παιδαγωγικός Λόγος* 2/1997, 109-110
- 1997 Γ. Κιτσαρά: Προσχολική Παιδαγωγική (Αθήνα 1997), *Παιδαγωγικός Λόγος* 3/1997, 105-108
- 1998 Π. Πολυχρονοπούλου: Νοεΐν και Ποιεΐν (Αθήνα 1997), *Παιδαγωγικός Λόγος* 1/1998, 107-111

- 1998 A. Μπουρνέλη: Ο Μεγάλος Άγνωστος (Ηράκλειο 1997), *Παιδαγωγικός Λόγος* 2/1998, 109-121
- 2000 A. Ζακοπούλου (Μητρ.): Πλάτων και Παύλος περί ανθρώπου. Θεολογική, φιλοσοφική και ψυχολογική Έρευνα (Αθήνα 2000), *Παιδαγωγικός Λόγος* 3/2000, 147-150
- 2001 E. Κοκκόρη (Αρχ.): Σταγόνες ύδατος (Αθήνα 2000), *Παιδαγωγικός Λόγος* 1/2001, 107-109
- 2003 Δ. Αλιμήση: Ο υπολογισμός ως εργαλείο παραγωγικότητας, πληροφόρησης και επικοινωνίας στην εκπαίδευση. Εργαστηριακός οδηγός για την εκπαίδευση εκπαιδευτικών στις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας (Αθήνα 2003), *Σύγχρονη Εκπαίδευση*
- 2005 A. Zakoroulou (Metr.): Plato and Saint Paulus on Man. Psychological, Philosophical and Theological Study (Thessalonica 2002), *Unser Weg* 3/2005, 119
- 2006 A. Zakoroulou (Metr.): Plato and Saint Paulus on Man. Psychological, Philosophical and Theological Study (Thessalonica 2002), *Pädagogische Rundschau* 2/2006, 208